

Alexander Kuixner

Visat núm. 7

(abril 2009)

per Xènia Dyakonova

Entre els poetes russos actuals, Alexander Kuixner (1936) ocupa una posició privilegiada: deixeble d'Akhmàtova i amic personal de Brodsky, que va elogiar la seva obra en més d'una ocasió, Kuixner és considerat un hereu de l'escola poètica acmeista i el màxim representant viu de la llarga tradició clàssica en la poesia russa, que comença amb Puixkin i dura fins als nostres dies.

Va néixer el 14 de setembre de 1936 a Leningrad (actual Sant Petersburg) en la família d'un enginyer militar. Va realitzar els estudis secundaris a la seva ciutat natal, traient matrícula d'honor com a qualificació final. L'any 1958 es va llicenciar en filologia russa a la Universitat Herzen de Sant Petersburg. Des del 1959 fins al 1969 va exercir com a professor de llengua i literatura russa en diversos instituts de batxillerat, compaginant la docència amb l'escriptura. Més endavant va ocupar el càrrec de director de l'editorial peterburguesa Biblioteka Poeta, on continua treballant en l'actualitat. Al llarg de la seva trajectòria literària, iniciada en la joventut, ha publicat quinze poemaris i tres reculls d'assajos, alguns dels quals han estat traduïts a l'anglès, italià, neerlandès i, més recentment, al català. Durant tots aquests anys ha anat publicant, amb una regularitat exemplar, seleccions de poemes a les revistes literàries més rellevants del país, com per exemple *Novyi Mir*, *Zvezda*, *Znamya*. A part de conrear la poesia pròpia, ha traduït poemes de Philip Larkin. És membre de l'Associació d'Escriptors de Rússia i del PEN Club de Sant Petersburg; a més a més, ha rebut guardons de prestigi, com ara el Premi Nacional de Rússia (1996), Premi Puixkin de Poesia (2001) i el Premi Poet (2005). Casat i amb un fill, viu a Sant Petersburg, es dedica a la tasca editorial, a la crítica literària i, sobretot, a la poesia.

Ja que de ben jove va freqüentar els cercles intel·lectuals i artístics de Leningrad, que tenien com a centre i autoritat màxima Anna Akhmàtova, Kuixner va experimentar una forta influència de la que va ser la seva mestra més important. No és estrany, doncs, que l'escola acmeista d'Akhmàtova, defensora de la claredat del lèxic, dels ritmes clàssics, de la rima exacta i de la sobrietat del to, hagi marcat tota la seva obra i sobretot els seus llibres primerencs: *Pervoe vpechatlenie* (1962; *La primera impressió*), *Nochnoi dozor* (1966; *Ronda de nit*) i *Primety* (1969; *Supersticions*). En aquests poemaris Kuixner comença a crear un món poètic basat en la quotidianitat, en els objectes tangibles de cada dia, i en les emocions senzilles i transparents que susciten. Tanmateix, a partir dels anys setanta la seva poesia esdevé més rica en matisos i adquireix una personalitat inconfusible: llibres com ara *Pis'mo* (1974; *La carta*), *Pryamaya rech'* (1975; *Estil directe*), *Golos* (1978; *La veu*), *Tavricheskii Sad* (1984; *Jardí de Tàurida*), *Dnevnye Sny* (1986; *Somnis diürns*), *Zhivaya Izgorod'* (1988; *La tanca viva*) representen una etapa de maduresa, que es caracteritza per una gran varietat d'entonacions, que van des de la ironia més lleugera fins al pessimisme profund, per un lèxic vast i suggerent, i també per la utilització de temes mitològics vistos a través de la mentalitat d'un home modern. La poesia de Kuixner, cada vegada més plena de colors, d'imatges, d'idees originals i reflexions filosòfiques, ha anat evolucionant fins a arribar a un punt de precisió del llenguatge difícil de superar. És una poesia en la qual abunden les referències culturals, però mai no són gratuïtes i

sempre estan al servei d'una idea o una sensació que mou cadascun dels poemes. Aquests trets de l'obra kuixneriana es fan palesos en els poemaris *Nochnaya Muzyka* (1991; *Música nocturna*), *Na sumrachnoi zvezde* (1994; *A l'estrella tenebrosa*), *Tysyachelistnik* (1998; *Milenrama*), *Letuchaya gryada* (2000; *Vol de núvols*), *Kustarnik* (2002; *L'arbust*) i *Holodnyi mai* (2006; *Maig fred*). Cal destacar també que, a part de poemaris originals, Kuixner ha publicat un gran nombre d'antologies poètiques, en les quals recull els millors poemes dels llibres publicats anteriorment.

Pel que fa a la seva obra assagística, constituïda per tres llibres, *Apollon v Snegu* (*Apol·lo sota la neu*), *Volna i Kamen'* (*L'onada i la pedra*) i *Apollon v Trave* (*Apol·lo sota l'herba*), se centra bàsicament en l'anàlisi crítica, sempre benèvola i honesta, de la figura i l'obra dels poetes russos clàssics i moderns, des de l'inici del segle XIX fins als nostres dies. No obstant això, a vegades toca altres àmbits artístics, com ara la pintura de Jan Vermeer.

L'obra de Kuixner sempre ha tingut una bona recepció entre els crítics russos, i el Premi Nobel Joseph Brodsky, en el prefaci que va fer per l'antologia poètica de Kuixner de l'any 1996, deia que es tractava d'«un dels millors poetes lírics del segle XX, el nom del qual ha de formar part de la sèrie dels noms que queden gravats en el cor de tota persona que té el rus com a llengua materna». L'any 2006 Kuixner va participar en el festival Kosmopolis al CCCB de Barcelona, visita arran de la qual l'editorial Cafè Central prepara una antologia dels seus poemes, prevista per al 2009.

Va néixer el 14 de setembre de 1936 a Leningrad (actual Sant Petersburg) en la família d'un enginyer militar. Va realitzar els estudis secundaris a la seva ciutat natal, traient matrícula d'honor com a qualificació final. L'any 1958 es va llicenciar en filologia russa a la Universitat Herzen de Sant Petersburg. Des del 1959 fins al 1969 va exercir com a professor de llengua i literatura russa en diversos instituts de batxillerat, compaginant la docència amb l'escriptura. Més endavant va ocupar el càrrec de director de l'editorial peterburguesa Biblioteka Poeta, on continua treballant en l'actualitat. Al llarg de la seva trajectòria literària, iniciada en la joventut, ha publicat quinze poemaris i tres reculls d'assajos, alguns dels quals han estat traduïts a l'anglès, italià, neerlandès i, més recentment, al català. Durant tots aquests anys ha anat publicant, amb una regularitat exemplar, seleccions de poemes a les revistes literàries més rellevants del país, com per exemple *Novyi Mir*, *Zvezda*, *Znamya*. A part de conrear la poesia pròpia, ha traduït poemes de Philip Larkin. És membre de l'Associació d'Escriptors de Rússia i del PEN Club de Sant Petersburg; a més a més, ha rebut guardons de prestigi, com ara el Premi Nacional de Rússia (1996), Premi Puixkin de Poesia (2001) i el Premi Poet (2005). Casat i amb un fill, viu a Sant Petersburg, es dedica a la tasca editorial, a la crítica literària i, sobretot, a la poesia.

Ja que de ben jove va freqüentar els cercles intel·lectuals i artístics de Leningrad, que tenien com a centre i autoritat màxima Anna Akhmàtova, Kuixner va experimentar una forta influència de la que va ser la seva mestra més important. No és estrany, doncs, que l'escola acmeïsta d'Akhmàtova, defensora de la claredat del lèxic, dels ritmes clàssics, de la rima exacta i de la sobrietat del to, hagi marcat tota la seva obra i sobretot els seus llibres primerencs: *Pervoe vpechatlenie* (1962; *La primera impressió*), *Nochnoi dozor* (1966; *Ronda de nit*) i *Primety* (1969; *Supersticions*). En aquests poemaris Kuixner comença a crear un món poètic basat en la quotidianitat, en els objectes tangibles de cada dia, i en les emocions senzilles i transparents que susciten. Tanmateix, a partir dels anys setanta la seva poesia esdevé més rica en matisos i adquireix una personalitat inconfusible: llibres com ara *Pis'mo* (1974; *La carta*), *Pryamaya rech'* (1975; *Estil directe*), *Golos* (1978; *La veu*), *Tavricheskii Sad* (1984; *Jardí de Tàurida*), *Dnevnye Sny* (1986; *Somnis diürns*), *Zhivaya Izgorod'* (1988; *La tanca viva*) representen una etapa de maduresa, que es caracteritza per una gran varietat d'entonacions, que van des de la ironia més lleugera fins al pessimisme profund, per un lèxic vast i suggerent, i també per la utilització de temes mitològics vistos a través de la mentalitat d'un home modern. La poesia de Kuixner, cada vegada més plena de colors, d'imatges, d'idees originals i reflexions filosòfiques, ha anat evolucionant fins a arribar a un punt de precisió del llenguatge difícil

de superar. És una poesia en la qual abunden les referències culturals, però mai no són gratuïtes i sempre estan al servei d'una idea o una sensació que mou cadascun dels poemes. Aquests trets de l'obra kuixneriana es fan palesos en els poemaris *Nochnaya Muzyka* (1991; *Música nocturna*), *Na sumrachnoi zvezde* (1994; *A l'estrella tenebrosa*), *Tsyachelistnik* (1998; *Milenrama*), *Letuchaya gryada* (2000; *Vol de núvols*), *Kustarnik* (2002; *L'arbust*) i *Holodnyi mai* (2006; *Maig fred*). Cal destacar també que, a part de poemaris originals, Kuixner ha publicat un gran nombre d'antologies poètiques, en les quals recull els millors poemes dels llibres publicats anteriorment.

Pel que fa a la seva obra assagística, constituïda per tres llibres, *Apollon v Snegu* (*Apol·lo sota la neu*), *Volna i Kamen'* (*L'onada i la pedra*) i *Apollon v Trave* (*Apol·lo sota l'herba*), se centra bàsicament en l'anàlisi crítica, sempre benèvola i honesta, de la figura i l'obra dels poetes russos clàssics i moderns, des de l'inici del segle XIX fins als nostres dies. No obstant això, a vegades toca altres àmbits artístics, com ara la pintura de Jan Vermeer.

L'obra de Kuixner sempre ha tingut una bona recepció entre els crítics russos, i el Premi Nobel Joseph Brodsky, en el prefaci que va fer per l'antologia poètica de Kuixner de l'any 1996, deia que es tractava d'«un dels millors poetes lírics del segle XX, el nom del qual ha de formar part de la sèrie dels noms que queden gravats en el cor de tota persona que té el rus com a llengua materna». L'any 2006 Kuixner va participar en el festival Kosmopolis al CCCB de Barcelona, visita arran de la qual l'editorial Cafè Central prepara una antologia dels seus poemes, prevista per al 2009.